UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliæ Consultor, Coordinatus, Seu Omnes ...

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

27. An consulens furtum, aut homicidium, &c. & dubitans an ex suo consilio sequutum sit furtum, aut mors teneatur restituere? Et in dicto consulens teneatur restituere totum damnum, vel tantum partem ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-76432

Visual Library

de expoſitionem apud Mendo *vbi ſupra cap.1.num.21. & 22.*

RESOL. XXVII.

An conſulens furtum, homicidium. &c. & dubitans an ex ſuo conſilio ſequutum ſit furtum aut mors, teneatur reſtituere?

Et in dicto caſu, an conſulens teneatur reſtituere totum damnum vel tantum partem pro quantitate dubij?

Et an excuſetur à tota reſtitutione ſi homicida ei aſſerat, ad homicidium vel furtum perpetrandum non fuiſſe motum ex conſilio?

Et quid eſt dicendum, quando hortatu ſuo magis confirmauit alterum, certo propoſito determinatum, ad damnum faciendum, vel vt citius, & expeditius damnum inferatur?

Et quid, ſi hortatu ſuo cauſa fuerit, vt maius damnum inferatur?

Ex quibus infertur à fortiori, quod qui furi aſcendenti ſcalam teneat, quam & ſi nemo teneret, tamen aſcenderet, vel ſi alicui quis obſequium præſtet in aſportando res furtiuas, &c. in his caſibus talis non teneatur ad reſtitutionem? Ex part.3.tr.5.& Miſc.1.Reſ.85.alias 84.

Sup. hoc ſup. in tr. 5. Reſ. 88. & in to. 5.tr.6.reſ.23. ſignanter §. Tertio. & legibi in tr.5. doctrinam Reſ.105.

§.1. AFfirmatiuè reſpondent Salas *in p.2.tom.2.tr.8.diſp.1.ſect.23.n.249.* Naldus *in ſumma. ver. conſilium, n.13.* Maſcardus *de probat.to.1.concl.419.n.9.* Couar. *in Clem. ſi furioſus, part.2.§.2.n.1.* Sanch. *de matrim.tom.1.lib.2.diſp.21.n.17.* & Sancius *in ſelect. diſp 42.n.14.* vbi ſic aſſerit. Ille qui conſulit furtum, aut homicidium, vel aliter adiuuit, tenetur ad reſtitutionem damni, licèt dubitet, num ex ſuo conſilio fuerit ſequutum homicidium, vel furtum! Nam cùm conſtet de iniuſta actione conſulentis, quæ apta eſt ad effectum producendum, & ex natura ſua illum aſſequitur, dum de effectu ſubſequuto conſtat, poſſeſſio eſt pro actione illa iniuſta, quòd effectum aſſequuta fuerit. Ita Sancius, & multi alij, probabiliter quidem.

2. Sed probabilem contrariam ſententiam etiam eſſe puto, quam tuentur Sylueſter *ver. ſi reſtit.3.q.6. dict.2.* Medina *C.de reſt. qu. 7. ante ver. ſi autem conſilium.* Filliucius *tom 2. tract.21.c.4.n.167.* Rebellius *part.1.lib.2.q.14.ſect 2.* Sayrus *in Claui Regia lib.10. tr.2.c.8.n.1.in fine,* & Nauarra *lib.3.cap.4. dub.4. in 2. edit.n.48.verſ.58.* vbi ſic aſſerit. Si dubium eſt, an poſitiuè, & efficaciter contulerim ad damnum, vel an fuerim cauſa ſine qua non; reſpondeo, quòd non teneor, quoniam in dubiis maximè in materia iuſtitiæ melior eſt conditio poſſidentis, vnde ſolùm tenetur, quando certus eſt ſaltem moraliter, quòd ab eo actio iniuſta efficaciter proceſſerit; quod non obſcurè docet D.Thomas *in 2.2.q.62.art.7.* dum dicit. Tunc ſolùm tenetur, cùm probabiliter æſtimari poteſt, quòd ab eo actio iniuſta ſit ſubſequuta; quod licèt ſolùm doceat de quatuor cauſis, tamen de omnibus eſſe accipiendum dicemus. Sic Nauarra, & poſt illum ex Societate Ieſu docent etiam hanc ſententiam Tannerus *in 2.2. diſp.4. q.6.dub.14.n.395.* Emanuel Sà. *ver.reſtitutio, n.25.* & Henriquez *lib.14.c.3.n.4.in fine, & in gloſſa litera B.* Dicendum eſt igitur probabiliter cum ſupradictis Doctoribus; quòd ſi quis dubitat, an fuerit damni cauſa, minimè ad reſtitutionem tenetur.

Sup. hoc infràin reſ.40. §.1.à lin.5.& in quatuor Reſol. eam ſeqq.& ſupra in tr.4 Reſ. 10.in fine,& in Reſ.23.§. Nota etiam, in fine.

3. Notandum eſt tamen cum Molina *to.3. diſp.736. n.6.* quòd etiam ſtando in prima opinione, ita conſulentem non teneri reſtituere totum damnum, ſed partem pro quantitate dubij, & Sayrus *de cenſ.lib.7.c.3.n.2.* cum Henriquez *lib.14.c.16.n.3.* illum excuſant à tota reſtitutione ſi homicida ei aſſerat ad homicidium perpetrandum non fuiſſe motum eo conſilio; licet Sanchez *in ſum.to.1.lib.1.c.10.n.44.* doceat hoc eſſe verum quando homicida eſt dignus, vel aliæ coniecturæ concurrant; ſed ego vt dixi, abſolutè teneo in tali dubio conſulentem poſt adhibitam diligentiam, ſi adhuc dubius remaneat, ad nullam teneri reſtitutionem.

Sup. hoc in Reſ.1. not.1. huius Reſ. §. Verum.

Sup. hoc ibi lem §. Sed in in aliis tius & not.

4. Notandum eſt etiam hîc obiter contra Caietanum *2.2.q.62.art.7.* Medinam *de reſt.q.7.& 8.* & Sotum *de iuſt.lib.4.q.7. art.3.* quòd qui alterum certo propoſito determinatum ad damnum inferendum ſuo hortatu magis adhuc confirmauit, non obligatur ad reſtitutionem; & hoc verum puto contra Vaſquez *opuſc.de reſtit. c.9.§.1.dub.2.n.32.* Molinam *diſp.736.num.3.* & alios, etiam ſi hortatu ſuo cauſa fuerit vt citius, aut expeditius damnum inferretur; quòd ſi contra Molinam *loco citato, n.2.* & Adrianum *in 4 de reſtit. vbi de concurrentibus cum fure dub.1.* quòd ſi, inquam, ſuaſione, vel hortatu cauſa fuerit, vt maius damnum inferatur quàm alioquin illatum fuiſſet, tenetur tantùm de exceſſu; & horum omnium rationem adducit Layman *in Theol. moral.lib.2.ſect.5 tract.2.c.5.n.2.* & alij penes ipſum.

Sup. hoc in Reſ.ſeq.& in alio ei' not. 1.& lege in tom.5.tr.5. doctrinam reſ.108.& alterius Reſol. eius not.

Sup. hoc in Reſ.ſeq. §.2. ad medium.

5. Ex his infertur à fortiori, quòd qui furi aſcendenti ſcalam teneat, quam etſi nemo teneret, tamen aſcenderet; vel ſi alicui obſequium præſtet in aſpirando res furtiuas, quas ſine cuiuſquam ſubſidio auferret tamen, & furaretur, in his, inquam, caſibus, & ſimilibus, talis non tenetur ad reſtitutionem, quidquid in contrarium aſſerat Vaſquez *opuſc.de reſtit.c.9.§.2.dub.2.* quia talis cooperatio fuit tantùm materialis in effectum formaliter non influens; quia ſine ea hoc numero damnum ab hoc damnificante iam illatum fuiſſet. Et ita docent DD. quos citat & ſequitur doctus Layman *vbi ſupra.*

Sup. hoc in Reſ.ſeq §.2. poſt medium à verſ. Et à fortiori.

RESOL. XXVIII.

An ſi quis conſilio ſuo confirmauit furem, vel hortatu ſuo cauſa fuit, vt citius furaretur, teneatur ad reſtitutionẽ?

Et an ſi furi furandi gratia aſcendenti ſcalam teneas, quam & ſi nemo teneret, tamen aſcenderet; & ſi aſportando rem furatam adiuues aliquem, quam ſine tuo auxilio auferret tamen, & furaretur, tenearis ad reſtitutionem? Ex part.3.tr.5.& Miſc.1.Reſ.47.

Sup. hoc in Reſ.præterita §. Notandum eſt etiã, in principio & in reſ.ſeq. & in to.5.tr. 5. lege doctrinam reſ. 108.& alterius reſ. eius not.1. ſignanter in §. Adrianus.

§.1. AFfirmatiuè reſpondent Nauarra *lib.3.cap.4. n.15.35.& 67.* Molina *tom.2. diſp.736.n.5.* Vaſquez *opuſc.de reſtitut.c.9.§.1.dub.1 in fine, & dub.2.n.32.* Malderus *in 2.2.tract.4.c.1. dub.2.* Villalobos *in ſumma, tom.2.tract 11.diffic.8.* Caietanus *in 2.2.q.62. art.7.* Medina *C.de reſtit.q.7.& 8.* Sotus *lib.4.q.7.art.3.* & alij.

2. Sed mihi contraria ſententia probabilis videtur, ſicut viſa eſt Leſſio *lib.2.c.13.dub.2.n.8.* & Layman *in Theol.mor.lib.3.ſect.5.tract.2.c.5.n.5.* Et ratio eſt, quia in tali caſu non fuit cauſa ſubſtantiæ damni, ſed modi, vel circumſtantiæ, cum qua mandatur exequutioni, v.g. vt quòd fiat hoc tempore, hoc loco, hoc inſtrumento, hoc modo, vel cum hoc incremento. Ergo non tenetur ſubſtantiam damni reſtituere Dicendum eſt igitur, quòd ſi aliquis iniuſtum damnum alteri inferre decreuerat, & tu magis conſilio, vel hortatu etiam confirmaſti, ad damni reſtitutionem non teneris, etiamſi hortatu tuo cauſa fueris, vt citiùs aut expeditiùs damnum inferretur: at ſi hortatu tuo cauſa fuiſti, vt maius damnum inferretur, quàm alioquin illatum fuiſſet, teneris tantùm de exceſſu, quidquid aſſerant Molina *dicta diſp.736.n.2.* & alij. Et à fortiori contra Vaſquez *opuſc.de reſt.c.9.§.1.dub.2.* ſi furi furandi gratia aſcendenti ſcalam teneas, quam etſi nemo teneret, tamen aſcenderet; & ſi aſportando rem furtiuam, adiuues aliquem, quam ſine tuo ſubſidio auferret tamen, & furaretur; non teneris ad reſtitutionem. Hæc omnia Layman, & alij, multum ad praxim conducentia, ex quibus multos ſcrupulos, & onera reſtitutionem pru-

Sup. hoc in Reſ.1. not. præteritæ, in fine eiuſdem §.1.

Sup. hoc in reſ.præterita §.vlt.